

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 27 december 1994 door de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden en door de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hun van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot goedkeuring van het besluit van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie van 21 maart 1994 inzake de spelling van de Nederlandse taal", heeft op 24 januari 1995 het volgend advies gegeven :

1. Op grond van de artikelen 4, b), en 7 van het bij decreet van 24 juli 1981 goedgekeurde Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de Nederlandse Taalunie, ondertekend te Brussel op 9 september 1980 (hierna : het Taalunieverdrag), heeft het Comité van Ministers van de Taalunie bij besluit van 21 maart 1994 regelen vastgesteld "inzake de spelling van de Nederlandse taal".

Het voornoemde besluit van 21 maart 1994 omvat inzonderheid regelen in verband met de spelling van de bastaardwoorden (punten 4 en 5), het gebruik van de tussenletters -s- en -e(n)- in samenstellingen en afleidingen (punten 6 en 7) en het gebruik van de diacritische tekens apostrof, trema en liggend streepje (punten 8 tot 10). Het bepaalt voorts dat een nieuwe, officiële woordenlijst van de Nederlandse Taal (het zgn. "Groen Boekje") zal worden opgesteld (punten 2 en 3) en stelt een aantal andere besluiten van het Comité van Ministers in het vooruitzicht, met name een beslissing over de principes overeenkomstig welke tegenstrijdigheden, zoals in "kopie" versus "fotocopie" en "akkoord" versus "accorderen", moeten worden weggewerkt (punt 5), een besluit over de voorschriften en de uitzonderingen inzake het gebruik van de tussenletters (punten 6 en 7) en een besluit over de definitieve formulering van de regels inzake de spelling van vreemde woorden (punt 11).

Luidens punt 13 wordt het voornoemde besluit voorgelegd aan de Nederlandse en Vlaamse regering en via het geëigend juridisch instrumentarium uitgewerkt en in de beide landen gelijktijdig ingevoerd.

.../...

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe, eensdeels, instemming te verlenen met het meervernoemd besluit van het Comité van Ministers (artikel 2 van het ontwerp) en, anderdeels, de Vlaamse regering te machtigen om de geldende spellingsbesluiten in overeenstemming te brengen met dat besluit (artikel 3 van het ontwerp) en om de inwerkingtreding van het ontworpen decreet te regelen (artikel 4).

2. Ten gevolge van het voorbereidend onderzoek van het ontwerp door het bevoegde lid van het Auditoraat van de Raad van State en de bespreking met de gemachtigde van de Vlaamse regering, waarbij werd vastgesteld dat de stellers van het ontwerp geen rekening hadden gehouden met het decreet van 20 november 1972 ter vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal (1), hebben de Vlaamse ministers van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden en van Onderwijs en Ambtenarenzaken, bij brief van 23 januari 1995, voorgesteld het ontwerp als volgt te redigeren :

"Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 ter vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal.

Artikel 1. Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in de artikelen 127 en 129 van de Grondwet.

Art. 2. Artikel 1 van het het decreet van 20 november 1972 ter vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal wordt vervangen als volgt :

(1) De stellers van het ontwerp waren ervan uitgegaan dat het decreet van 20 november 1972 stilzwijgend was opgeheven door het voornoemde decreet van 24 juli 1981.

"Met betrekking tot de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal is de Vlaamse regering belast met de uitvoering van de beslissingen van de organen van de Nederlandse Taalunie".

Art. 3. Artikel 2 van hetzelfde decreet wordt opgeheven".

3. In tegenstelling tot de oorspronkelijk voorgelegde tekst, wordt in die nieuwe versie van het ontwerp niet langer een bepaling opgenomen waarbij de Vlaamse Raad of de decreetgever uitdrukkelijk zijn instemming betuigt met het besluit van het Comité van Ministers van de Taalunie. De indieners van het geamendeerde ontwerp gaan ervan uit dat het besluit van het Comité van Ministers moet worden aangemerkt, niet als een met een verdrag gelijk te stellen handeling - die, om bindend te zijn, de in artikel 167, § 3, van de Grondwet voorgeschreven instemming van de Vlaamse Raad behoeft -, doch als een autonome beslissing van een orgaan van een internationale organisatie (de Taalunie), welke beslissing voor de verdragsluitende partijen bindend is zonder dat daartoe de instemming vereist is welke door het interne recht van de verdragsluitende staten wordt voorgeschreven (1). In de eerderevermelde brief van 23 januari 1995 stellen zij daaromtrent wat volgt :

(1) Zie daaromtrent, MASQUELIN, J., *Le droit des traités dans l'ordre juridique et dans la pratique diplomatique belges*, Brussel, Bruylant, 1980, pp. 27, 75 en 85.

"Door het verdrag inzake de Nederlandse Taalunie ... werd de bevoegdheid om de officiële spelling en spraakkunst van de Nederlandse taal te regelen overgedragen naar het supranationale niveau en werd het Comité van Ministers als beleidsorgaan van de Nederlandse Taalunie bevoegd om te beslissen over spellingswijzigingen.

Iedere beslissing die door het Comité van Ministers binnen zijn bevoegdheidsdomein genomen wordt is voor de verdragsluitende partijen bindend, maar is niet onmiddellijk uitvoerbaar in de interne rechtsorde".

Hoewel voorbehoud moet worden gemaakt omtrent de vraag of de Nederlandse Taalunie kan worden aangemerkt als een supranationale instelling (1), dient uit de voorbereidende werken van het Taalunieverdrag te worden afgeleid dat die besluiten in ieder geval voor de verdragsluitende partijen bindend zijn en dat, "indien een besluit van het Comité van Ministers een aanpassing van bestaande nationale wetgeving meebrengt, de verdragsluitende partijen de verplichting hebben hun eigen wetgeving dienovereenkomstig aan te passen" (2).

Bijgevolg kan de opvatting van de indieners van het geamendeerde ontwerp worden bijgetreden, luidens welke de besluiten van het Comité van Ministers niet telkens de

(1) Zie in dat verband SYBESMA-KNOL, N., en WELLENS, K., Enige volkenrechtelijke vragen rond de Nederlandse Taalunie (Nederlandse Taalunie, Voorzetten, vol. 10), 's-Gravenhage, 1987, p. 62 tot 64.

(2) O.c., p. 119; zie ook, in verband met de bevoegdheden van de Taalunie op het gebied van de schrijfwijze van de Nederlandse taal, p. 165.

instemming van de Vlaamse Raad behoeven om voor de Vlaamse Gemeenschap bindend te zijn, eensdeels, en luidens welke de omzetting in intern recht van die besluiten door de decreetgever kan worden opgedragen aan de Vlaamse regering, anderdeels.

Wat die opdracht van bevoegdheid aan de Vlaamse regering betreft, zal de decreetgever moeten oordelen of, naar analogie met wat thans wordt voorgeschreven in artikel 1, eerste lid, van het voornoemde decreet van 20 november 1972, moet worden voorzien in een bekrachtiging bij decreet van de op grond van die bevoegdheidsopdracht vastgestelde besluiten van de Vlaamse regering. In voorkomend geval zal daarbij aandacht moeten worden besteed aan vragen in verband met de gelding van die besluiten in afwachting van de bekrachtiging of bij uitblijven van die bekrachtiging.

4. Met betrekking tot artikel 1 van het (geamendeerde) ontwerp, moet erop worden gewezen dat de in die bepaling opgenomen verwijzing naar artikel 129 van de Grondwet moet worden geschrapt. Dat artikel 129 heeft immers betrekking op de regeling van het gebruik van de (in België gesproken) talen in bestuurszaken, in het onderwijs en in de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, en is vreemd aan de in het ontwerp te regelen aangelegenheid.

5.1. Luidens artikel 2 van het (geamendeerde) ontwerp is de aan de Vlaamse regering gegeven bevoegdheidsopdracht

.../...

beperkt tot "de officiële schrijfwijze (lees, overeenkomstig artikel 4, b), van het Taalunieverdrag : de officiële spelling) van de Nederlandse taal".

In dat verband moet erop worden gewezen dat het voornoemde artikel 4, b), aan de Taalunie niet alleen de bevoegdheid opdraagt tot het bepalen van de officiële spelling, maar ook die tot het vaststellen van de "(of-ficiële) spraakkunst". De decreetgever zal moeten oordelen of de bevoegdheidsopdracht aan de regering al dan niet moet worden uitgebreid tot die laatste aangelegenheid (1).

5.2. In de toelichting bij artikel 2 van het (ge-amendeerde) ontwerp, wordt gesteld dat "de uitvoering van de beslissingen van de organen van de Nederlandse Taalunie ... niets anders (is) dan de besluiten van het Comité van Ministers overnemen in een besluit van de Vlaamse regering".

Rekening houdend met die toelichting, kan worden gesuggereerd de woorden "de beslissingen van de organen" te vervangen door "de besluiten van het Comité van Ministers".

5.3. Er kan worden voorgesteld, naar analogie met het bepaalde in artikel 3 van het oorspronkelijke ontwerp, in artikel 2 van het geamendeerde ontwerp een tweede lid op te nemen waarbij de Vlaamse regering wordt gelast de bestaande

(1) Wanneer tot die uitbreiding zou worden besloten, kan het aanbeveling verdienen in het ontwerp een artikel op te nemen waarbij het opschrift van het decreet van 20 november 1972 in overeenkomstige zin wordt aangevuld.

spellingsbesluiten (1) in overeenstemming te brengen met de om te zetten besluiten van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie.

6. Het verdient aanbeveling in artikel 3 van het (geamendeerde) ontwerp ook te voorzien in de opheffing van artikel 5 van het decreet van 20 november 1972. Dat artikel 5 dat de uitvoering van het decreet opdraagt aan de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, is, gelet op het bepaalde in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, immers overbodig en bovendien niet in overeenstemming met die bijzondere wetsbepaling die de uitvoering van de decreten aan de regering opdraagt.

(1) Met name het koninklijk besluit van 21 november 1864 dat betrekking heeft op de spelling der Nederduitse taal, het besluit van de Regent van 9 maart 1946 tot regeling van de spelling der Nederlandse taal en het koninklijk besluit van 19 augustus 1954 betreffende de schrijfwijze en de woordenschat van de Nederlandse taal.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	J. GIJSSELS,	assessoren van de
	A. ALEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.